

Huug Kruyt: het moet een lolletje blijven!

Mia Dreese

Het NFG is niet alleen een vereniging voor docenten en studenten, maar zeker ook voor mensen die gewoon voor hun plezier fluitspelen. Af en toe zullen we daarom eens een portret maken van zo'n toegewijde amateur. We starten deze reeks met ir. Huug Kruyt (86).

Huug Kruyt

“Toen ik op mijn tiende eens ziek was, troostte mijn moeder me door zo'n kermisachtig blikken (blok)fluitje te kopen waar je ook in zingen kon. Daar heb ik op leren fluiten. Dat viel bij ons thuis toch niet helemaal in slechte aarde: ik had vier zussen die allemaal piano speelden en er in het Duits, Frans en Engels bij zongen, duetten, van alles. Mijn vader speelde viool, maar altijd bewerkingen, bijvoorbeeld van symfonieën van Beethoven, en van *Eine Kleine Nachtmusik*. Dat hoorde ik aan, kruipend op de grond, met mijn autootjes spelend, en mits ik me doodstil hield mocht ik dan in de kamer zijn als hij met een van mijn zussen aan het spelen was. Niet veel later ben ik met mijn zussen gaan fluitspelen – met dat blikken fluitje ging het niet, maar de filmer Guldemond in Utrecht verkocht rechte, celluloid fluiten. Kosten 1 gulden. Daarvan heb ik er vier versleten. Via de verloofde van mijn vaders typiste kreeg ik een piccolo met vier klepjes. Toen er bij een viering een kinderdansje nodig was mocht ik daarbij fluiten. Voor 8 gulden en 75 cent mocht ik toen een piccolo met zés

kleppen kopen, die zuiverder was. Daarmee is het begonnen. Ik ken het wijsje nog steeds. Vervolgens kreeg ik eerst een dwarsfluit van de goede lengte, met één klep; nu zouden we dat een traverso noemen. Dat was zo'n succes dat ik snel daarna van een vriendje van een van mijn zussen voor 65 gulden een echte Böhm-fluit kon overnemen.

Mijn ouders wilden dat alle kinderen eerst een bepaalde sonate van Clementi op piano konden spelen voordat ze een ander instrument mochten kiezen. Ik koos eerst cello, kreeg les, maar verprutste het doordat ik rietjes uit een stoelzitting trok en in de cello van de leraar stopte! Vandaar dat het een hele overwinning was dat ik iets later wel fluitles mocht krijgen; ik was toen 13, 14 jaar. Toen hadden mijn ouders er eindelijk vertrouwen in dat ik dit zou doorzetten, en ik kon twee jaar les krijgen van Piet van den Hurk, tweede fluit in het orkest in Utrecht en bij de NCRV chef van de muziekafdeling. Doordat hij een fluitmethode gebruikte met stukken en duetten van Devienne speelden we heel veel samen. Zo is mijn zin om met anderen samen te spelen bevorderd.

In Utrecht was een familie Koster, die altijd muziek maakte. Samen met de zoon en de dochters werd daar op behoorlijk niveau gespeeld. In het diepe duister 's avonds tijdens de bezetting waren er nogal wat arbeidersverenigingen in Wijk C in Utrecht die ons uitnodigden om muziek te komen maken.

Daarna was dat afgelopen, want toen ging ik in Delft studeren. Daar heb ik in het studentengezelschap Apollo gespeeld. Ik herinner me dat we na de oorlog onder Jaap Stotijn speelden. Die was zo inspirerend, dan speelde je beter dan je eigenlijk kon; dat had hij gemeen met Hans Brandts Buys, waar ik later in mijn studententijd veel onder heb gespeeld in Collegium Musicum, het orkest van de Leidse studenten. Traditie was dat daarin altijd een Delftse violist en fluitist meespeelden.

In Delft studeerde ik elektrotechniek, maar in 1943 moest ik onderduiken. Al snel liep ik tegen de lamp. Ik heb een poos in een strafgevangenis en daarna in het strafkamp Amersfoort gezeten, en toen ben ik naar de Volkswagenfabriek in Duitsland gestuurd. Daar ben ik bevrijd.

Na de oorlog is dat samenspelen gebleven. Ik ging bij Philips werken en heb het aangedurfd om met het Philips Philharmonisch Orkest mee te spelen, maar dat vond ik niet zo leuk; geregeld moest ik tweede hobo spelen. Veel maten tellen en weinig spelen. Bovendien speelde de eerste hobo op alle plaatsen waar hij een bes moest spelen een b, en dat wekte natuurlijk het commentaar van de dirigent. Maar die man was een geziene man in de fabriek, en als hij iets deed, dan deed hij dat gewoon. Als men dan zei 'maar u kunt toch wel een bes spelen', dan antwoordde hij dat als hij een nieuw stuk speelde, hij dat altijd deed zonder kruizen en mollen! 'Het moet een lolletje blijven!' Die kreet is mij m'n leven lang bij gebleven. Overigens heb ik daar toch wel spelers aan overgehouden waar ik een tijdlang muziek mee ben blijven maken.

Toen heeft het niet zo lang geduurd voor ik in de Vereniging Huismuziek terecht kwam. Huismuziek gaf bij elke uitgave van hun blad een bijlage met muziek uit. Dat leek me leuk, dan konden we thuis muziek maken. Ik had vijf kinderen, en een aantal daarvan speelde blokfluit en gitaar en piano. Ik hoopte dat die bijlage het musiceren in de familie zou bevorderen, wat overigens niet gelukt is.

Toen ik in 1978 met pensioen ging en verhuisde naar Friesland, ontdekte ik dat er in het Noorden ook een afdeling van Huismuziek bestond. Ik werd uitgenodigd voor een vergadering, en er was ook een vacature voor penningmeester. Ik wist er niets van af, maar wilde dat wel doen om ze te helpen, na een jaar zouden ze vast wel een betere kunnen vinden. Dat is de start geweest, want al gauw kwam ik in contact met de Centrale in Utrecht. Na een jaar of twee werd ik door de directrice van Huismuziek gebeld of ik penningmeester van het Hoofdbestuur wilde worden. Dat was een kostelijke tijd. Ik kon meehelpen aan dat wat mij in het fluitspelen het meeste trok, het samen muziek maken. Want Huismuziek leerde je niet een instrument bespelen, maar alle cursussen waren erop gericht goed samen te kunnen spelen. Een van de leiders van Huismuziek kwam op het idee om een groepje eerste spelers uit verschillende speelgroepen op te leiden tot speelgroepleider. Dat was een vreselijk leuke ervaring. Daar heb ik later heel veel plezier van gehad.

Mijn mooiste ensemble was een blaaskwintet, dat zo'n 20 jaar heeft bestaan. Het is ontzettend makkelijk om de vaardigheid te hebben om onder het spelen, terwijl je de partij van de anderen niet kent, te kunnen horen wie er mis gaat. We speelden nooit bewerkingen, hoewel het wel verleidelijk was, want bijvoorbeeld Mozart heeft nooit blaasmuziek geschreven. Maar je had prachtige kwintetten van Cambini, Reicha, Danzi, Onslow.

Vanuit die instelling ben ik 15 jaar geleden lid van het

NFG geworden. Ik heb de eerste ledenvergadering meegemaakt (*met het bestuur en drie leden om de tafel! MD*), en bij die gelegenheid heb ik met Marian Jaspers-Fayer de kascontrolecommissie gevormd. Wat zoek je als amateur bij het NFG? Het feit dat je in een groep bent met mensen voor wie dat hun beroep is, dat geeft je het gevoel dat je erbij mag horen. De samenspeeldagen waren waar je als amateur op hoopt en muziek maken met dezelfde instrumenten kende ik niet. Het meebeleven van prachtige voordrachten, ik herinner me nog steeds Paula Robison, haar concert en masterclass in 1997.

Ondertussen ben ik ook nog steeds lid van Huismuziek. In Haarlem hadden we een groep waar iemand les gaf in improviseren. Ik heb nooit begrepen dat je dat leren kunt, want ik deed het al zolang, doordat ik thuis altijd mee moest spelen met muziek van anderen. Als er door anderen in een bepaalde toonsoort werd ingezet had ik er geen moeite mee om ook op die toonhoogte mee te spelen. Ook in Huismuziek ontdekte ik dat ik, als ik in de geschreven bladmuziek een loopje wat anders speelde en leuker maakte, dan een compliment van de dirigent kreeg. Het is me opgevallen dat er in FLUIT vaak afbeeldingen van oude schilderijen staan waarop de musici wel met hun instrumenten staan maar zonder lessenaars. Je ziet wel boekjes met wijzen, maar niet hun partijen. Dan wisten ze zelf wel welke stem ze moesten invullen. Eigenlijk is dat het uitwerken van een becijferde bas. Dat kan men tegenwoordig niet meer. Ik heb daarvan nog een klein beetje meegemaakt. Ook uit je hoofd spelen, en dan bijvoorbeeld een terts hoger, dan zegt men: waar heb je het over. Wat dat betreft voel ik me altijd een bevoorrechte amateur, omdat ik dat gehoor wel heb en de fluit me zo lag.'

~~~~~ eeeeroooo